



**CL. V. Ioannis Wamesii, I. C. Celeberrimi, In Academia
Lovaniensi Antecessoris Primarii, Responsorum Sive
Consiliorum De Iure Pontificio Tomus ...**

Wamesius, Johannes

[S.l.], 1643

De Procuratoribus. Consilium LIV.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98691](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98691)

De Procuratoribus.

S V M M A R I V M.

Procurator an sibi acquirat.

1. Procurator an rei ex mandato emptæ efficiatur Dominus.
2. Procurator consensendo & paciscendo Domino non nocet.
3. Collusionis præsumptio inter coniunctas personas facit.
4. Actus posterior censetur factus in executionem præcedentis.
5. Mandatarius fidem non servans sit infamis.

CONSILIVM LIII.

I VSTA & bene fundata est actio, quam D. Thomas Ruthers, contra D. Theodoricum van Homont Reum, coram Vicedecano & Capitulo collegiatae Ecclesiae S. Odae Rodensis instituit; quâ contendit, ut Reus condemnatur sibi tradere, & per legis operas in eum transferre, fundos ex mandato & iussu Actoris, eiusdem, quæ pecuniâ per Reum emptos, unâ cum ædificijs etiam ex pecuniâ Actoris ædificatis ac reparatis.

† Nam quamvis ex subtilitate juris, procurator eius rei, quam ex mandato, atque etiam ex pecuniâ alterius emit, & traditam accepit, dominus efficiatur, sibi acquirendi voluntatem habuit, neque tunc prius domino mandanti acquiratur, quàm procurator, qui comparavit & traditam accepit, ulterius ei tradiderit. *l. Res ex mandato* 59. *l. si procurator* 13. & *ibi D. de acq. rer. dom. personali* tamen actione mandati adversus procuratorem ad huiusmodi traditionem faciendam agere potest dominus mandans, *l. si procuratorem §. dolo. D. Mandati*; prout in proposito casu D. Thomas aperte agit ut Reus ei legis operas & inheritanceem de emptis huiusmodi fundis faciat: dolo enim egisse dicitur procurator, si cum domino acquirere debebat, sibi suo nomine traditionem ac legis operas facere curavit aut passus sit, nisi petenti domino statim tradat aut legis operas faciat, *d. §. dolo*. Quod quidem in proposito nullam habet dubitationem; prout etiam Reus satis animadvertit: idcirco pro evitanda hac traditione atque inheritance, collusionem cum noverca sua factâ, simulatâ syngraphâ recognovit huiusmodi emptionem, ædificationem & reparationem factas fuisse nomine & ad opus ejusdem suæ novercæ ac illius pecuniâ. * Quæ quidem confessio quamvis novercæ prodelle posset in præjudicium Rei ad personalem obligationem; Actori tamen obesse non potest: quia procurator consensendo, *Bart. in l. Certum §. sed an & ipsos de confes. Bald. in l. i. nu. 30. C. cod. tit.*, aut paciscendo, præsertim post executionem mandati, Domino præjudicare non potest, *l. Contra §. fin. cum l. seq. & ibi Cast. & lasen de passu*. † De simulatione autem & collusionem non tantum ex eo constat, vehementissimâ juris præsumptione, quod hæc confessio inter coniunctas personas sit facta, *Bart. in l. Post contractum de donat. & in l. Non solum de ritu nupt. Bald. in l. Si quis posthac C. De bo. proscript. Per. Anchar. cons. 251. Ex his quæ superius*, imò etiam concurrente verosimilitudine, quod mulier alto loco nata, alibi quæ

olim nupta & domiciliaris, in Rode fundos atque ædificia comparari & ædificari non curaverit; verum etiam evidentius ex eo, quod ex rationibus, quas Reus Actori de administratione sibi in bonis ac pecuniâ Actoris permittit, reddidit, constat ex pecuniâ Actoris dictos fundos emptos, & impensam in ædificia factam esse: ita ut falsissima sit Rei syngraphalis confessio, fallendi circumveniendique causâ facta. * Est autem juris certissima præsumptio, quod actus posterior censetur factus in executionem præcedentis mandati, *l. 4. §. Vnde queri De manumiss. l. Qui in aliena §. Si is qui putabat, De acq. hered. And. Alciat. De præsumptionib. reg. 2. præsumpt. 24.* hoc est, quod emptio & impensæ factæ sint ex pecuniâ ac nomine Actoris, quia faciendi mandatum ab eo habuit. † Et sanè meritò infamia affici debet Reus ob huiusmodi perfidiam dolosamque versationem in mandato, quod uberrimè bonam fidem requirit, *l. 1. Post princ. l. Furti §. mandati De his quæ not. infamia*. Vnde cum nimis evidens sit rei calumnia ac mala versatio, qui non tantum sibi & suo nomine inheritanceem fieri procuravit, sed præterea sibi factam sub confictâ ac simulatâ syngraphâ, alteri personæ appropriare studuit; existimo Venerabilium Dominorum esse officium, ut Reum secundum conclusionem Actoris per omnia condemnent.

De Procuratoribus.

S V M M A R I V M.

Procurator an finito officio teneatur.

1. 5. Procurator aut administrator an finito officio proprio nomine teneantur.
2. Procurator tenetur exhibere mandatum.
3. Geminatio actus emixam voluntatem indicat.
4. Venditor pignoris evictionem non præstat.

CONSILIVM LIV.

V ARIE admodum disputatur apud juris Interpretes in eo juris articulo, an procurator seu generalis administrator voluntarius, finito officio conveniri ac condemnari possit ex contractu ultrò citroque obligatorio; solâ contrariâ mandati actione adversus Dominum mandantem ei relicta: † nam licet in contractu, qui ex una tantum parte obligationem inducit, ut est mutuum, stipulatio & similes, existiment plerique, procuratorem finito officio non teneri, si expressè procuratorio nomine contraxit, *Bart. Cast. & alij in l. Procurator qui pro evictione, De procur.* in contractu tamen ultrò citroque obligatorio variant sententiæ; quas hic referre & excutere longum est. In eo crebrius convenire videntur, quod etiam in contractu utrimque obligatorio non teneatur procurator finito officio, quando constat contractum contemplatione Domini mandantis, *l. Si pupilli §. 1. De neg. Socier. cons. 134. Consultationem n. 2. vol. 2.* expressâ qualitate procuratorij seu mandati, *Cast. in d. l. Procurator sub fin.* initum esse: hic enim, propter voluntatem contrahentium, obligatio & actio à procuratore in Dominum reiicienda est, censeturque procurator eo casu nudum ministerium exhibere, *l. Et licet 15. De constit. pecunia; l. ult. & ibi Cast. de iustit. actione*

& cor.

& contrahens cum Domino non procuratore contrahere, Socin. *conf.* 154. in *prin.* vol. 2. † ita ut hoc casu procurator non teneatur ad aliud, quam ad ostendendum mandatum sibi à domino datum, Barr. in d. l. *procurator*. num. 4. & ibi *Castrenf.* nu. 3. Paul. Parisius *conf.* 78. Magnificus Dominus num. 37. vol. 1.

Cum itaque M. Martinus Gracia Appellans in distractione reditus in hac causa controversi, & ejusdem transportatione quondam Franconi marito Helwigis originalis Actricis nunc Appellate facta, expresse, se ut Receptorem monasterij Vallis Ducis, & in ea qualitate transportare dicto Franconi hujusmodi reditum: in eademque qualitate eandem transportationem Franco admiserit: dicendum est, dictum monasterium, non M. Martinum inde obligari, præsertim propter sæpius reiteratam prædictæ qualitatæ mentionem:

† hujusmodi enim repetitio & geminatio enixam voluntatem exprimentis ostendit, quod aliter quam nomine dicti monasterij hunc actum, exercere, idemque monasterium tantum non se obligare voluerit, l. *Ballista* 32. & ibi *nostr.* Ad S. C. Trebel. Paul. Paris. d. *conf.* 78. nu. 48. quod uti dictum est, procurator facere potest. * Quod igitur aliquibus locis, in d. l. *procurator*, & in l. *Servum Titij* d. *Mandati*, traditum est, procuratorem venditorem, de evictione rei, per eum vendita, emptori teneri, sic accipiendum est, ut tunc obtineat, cum simpliciter rem vendit, & tam manifeste non ostendit se nolle obligari. Quare non recte conventus ac condemnatus est M. Martinus evictiois nomine, postquam est illius ab ea condemnatione appellatus: præsertim cum hæc distractio sit non rei ad dominum mandantem pertinentis, sed alienæ pignoris jure obligatæ, cupis nomine venditor evictionem generaliter non præstat, l. 1. & 2. C. *Cred. evict.* pig. non deb.

Quibus non obstat, quod M. Martinus specialiter promiserit Franconi satisfacere, quantumvis satisfactum esse comperiretur: nam his verbis evictionis promissionem contineri, liquidum non est; cum videantur tantum pertinere ad ea, ad quæ creditor, distrahens pignus, communiter & generaliter teneri solet: generalis enim sermo non includit ea, quæ specialem notam requirunt, l. *Item apud* §. *hoc edictum de iur. e. Quamvis de prob. lib. 6.* Et sic in proposito sub hac generali promissione satisfactum non continetur evictionis præstatio; quia ad illam non tenetur, qui jure creditoris vendit, nisi specialiter eam promittat, d. l. 1. Sed & si his verbis contineretur evictionis promissio; nihilo magis ex illa conveniri vel condemnari posset M. Martinus: quia eam expresse promissit, in prædicta Receptoris qualitate; sic quod finito officio ob id conveniri nequeat, secundum supradicta: potissimum quia pro se & hæredibus suis non promiserit (quo casu difficilius averri posset obligatio, *Socin.* d. *conf.* 154. nu. 9.) sed nomine receptorio Franconi & hæredibus ipsius. Itaque consultum puto peragendum in causa appellationis.

De Procuratoribus.

S V M M A R I V M.

Mandati ad resignandum revocatio.

1. Mandatum speciale requiritur in matrimonio tam spirituali, quam carnali.
2. 6. Mandatum an irrevocabile dari possit etiam ad resignandum beneficium.
3. 10. 18. 19. Mandati revocatio non impeditur per iuramentum.
4. Divisioni renuntiari non posse, ne quidem iuramento.
5. Testamentum irrevocabile fieri non potest.
7. Revocans mandatum iuratum an sit perurus.
8. 11. 13. Mandati revocatio an infirmari debeat.
9. 12. Intellectus Clement. 1. De renuntiati.
14. 16. Procuratoris revocati factum nullum est.
15. Procurator an quis sit ante receptum vel præsentatum mandatum.
17. Beneficium etiam pro ignorante in petri potest.
20. Mandatum metu datum est ipso iure nullum.

CONSILIUM LV.

AD ea, quæ ex facto pro parte D. Philippi de Wernenburg proponuntur, eorundem in facto propositorum veritate præsupposita, respondendo, nobis infra scriptis de iure dicendum videtur, præfatum Dom. Philippum bono jure fundatum esse ad persequendum ius, quod ex collatione Vicarij Abbatis de Charon obtinuit in & ad Prioratum de la Breveriere; nihil obstantem nec impedimentum faciente ejusdem Vicarij sequente seu posteriore collatione facta D. Joanni Pommereux. Cujus boni juris demonstratio & deductio tanto est expeditior, quod ex his, quæ proponuntur, manifeste deprehendatur nullam esse, aut dicto D. Philippo moveri difficultatem circa titulum acquisiti per eum hujus Prioratus ex priore collatione dicti Vicarij, cum etiam D. Joannes Pommereux adversarius; illum asserat, & inde auctoramentum tituli sui petat; sustinendo, quod dicto Prioratu novissimo vacante ex resignatione seu renuntiatione ejusdem Domini Philippi, per eundem dictum Vicarium ei sit de eodem Prioratu provisum, eundemque D. Philippum sui tituli & juris auctorem habeat; ideoque de defectu juris illius excipere aut proponere non possit, l. *Qui in alterius* 24. De R. I. Sed incumbit omnis questio, & difficultas in hoc, num Dominus Philippus sic acquisitum Prioratum amiserit per resignationem, quam ad manus dicti Vicarij fecit Nicolaus Gualtier, virtute mandati seu procuratorij ejusdem, à D. Philippo obtenti, ad resignandum hujusmodi Prioratum ad opus personæ sibi placentis: dubitatio enim non est, quin ut quisque resignando & renuntiando per se beneficio cuiusque, quod habet, excidit ab illo: Ex transmissa de renunti. nec ad illud regressum ullum habet, l. *Quartus* §. *Si venditor de adl. edito*; * ita quoque si alius id faciat ex professoris seu Rectoris mandato, l. *Qui facit de reg. iur.* in 6. quod in hac re dictus Nicolaus omnino habuit speciale, ut requiritur tam in hujusmodi negotio matrimonij spiritualis, quam carnalis, e. ult. & ibi DD. de procurat.